

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА

Навчально-науковий юридичний інститут
Кафедра цивільного права

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
СТРАХОВЕ ПРАВО УКРАЇНИ

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)

Освітня програма Право

Спеціальність D8 Право

Галузь знань D Бізнес, адміністрування та право

Затверджено на засіданні
кафедри цивільного права
Протокол № 1 від 26 серпня 2025 р

м. Івано-Франківськ – 2025

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Страхове право України
Викладач (-і)	Схаб-Бучинська Тетяна Ярославівна, кандидат юридичних наук, доцент кафедри цивільного права, доцент
Контактний телефон викладача	(0342) 596130
E-mail викладача	tetiana.skhab-buchynska@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua При вивченні навчальної дисципліни можуть використовуватися можливості платформ Google Meet.
Консультації	Консультації проводяться відповідно до Графіку індивідуальних занять зі здобувачами, розміщеному на інформаційному стенді та сайті кафедри https://kcp.pnu.edu.ua/інформація-щодо-навчального-процесу Також можливі консультації шляхом листування через корпоративну електронну пошту.

2. Анотація до навчальної дисципліни

Предметом вивчення навчальної дисципліни є система правових норм українського законодавства, що регулює коло суспільних відносин у сфері страхування, визначає загальні правові засади здійснення діяльності із страхування, а також надання посередницьких послуг у даній сфері.

Програма навчальної дисципліни складається з таких змістових модулів:

1. Загальні положення страхового права.

2. Договірне регулювання страхової діяльності. Нагляд та контроль за страховою діяльністю.

Страхове право регулює широке коло суспільних відносин, які виникають між учасниками страхових відносин за договором, а також надання посередницьких послуг у сфері страхування. Важливим є встановлення вимог до системи управління, платоспроможності страховиків, філій страховиків-нерезидентів на території України, з'ясуванні вимог до порядку укладання, обслуговування та виконання договорів страхування та перестраховування, співстраховування, а також державне регулювання та нагляд у сфері страхування.

Основними джерелами цієї галузі виступають Конституція України, Закон України «Про страхування», «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» «Про обов'язкове страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів», судові прецеденти (Верховного суду) та ряд інших законів і підзаконних актів.

Застосування законодавства у сфері страхування під час проведення ринкових реформ в умовах сьогодення призводять до створення докорінно нової, хоч і не позбавленої поки що вад і прогалин, правової системи. Разом з цим, відбувається прийняття та постійне внесення змін до ряду нормативно-правових актів, які регулюють страхові відносини. Вдосконалення законодавства у сфері страхової діяльності є досить складним завданням і одним з основних, відповідальних напрямків роботи державних органів та всіх інституцій громадянського суспільства. Без кваліфікованих спеціалістів в галузі страхового права нам навряд чи справитись із проблемами, які виникають у сьогоденні умовах життя. Важливо, щоб випускники вищих юридичних закладів володіли необхідними знаннями у галузі страхового права на базі прийнятих законодавчих актів.

3. Мета та цілі навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни є розуміння правових аспектів, які регулюють питання страхування, вивчити взаємовідносини між страховиком та страхувальником, а також їх посередниками. Це допоможе забезпечити захист інтересів сторін у разі настання страхового випадку, а також визначити права та обов'язки кожної сторони страхування.

Основними цілями вивчення дисципліни є набуття здобувачами знань та розуміння змісту норм страхового законодавства України, формування умінь та навичок щодо самостійного розв'язання практичних проблем, які виникають між учасниками страхових правовідносин, правильного застосування норм страхового законодавства.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Загальні компетентності:

ЗК 2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 3. Знання та розуміння предметної області та професійної діяльності.

ЗК 4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 7. Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями.

Фахові компетентності:

СК 8. Здатність застосовувати правові принципи та доктрини.

СК 10. Здатність використовувати різноманітні інформаційні джерела для повного та всебічного встановлення певних обставин.

СК 11. Здатність визначати належні та прийнятні для юридичного аналізу факти.

СК 12. Здатність аналізувати правові проблеми та обґрунтовувати правові позиції.

СК 16. Здатність до логічного, критичного і системного аналізу документів, розуміння їх правового характеру і значення.

Програмні результати навчання:

ПРН 1. Визначати переконливість аргументів у процесі оцінки заздалегідь невідомих умов та обставин.

ПРН 3. Проводити збір та інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел.

ПРН 5. Давати короткий висновок щодо окремих фактичних обставин з достатньою обґрунтованістю.

ПРН 6. Оцінювати недоліки і переваги певних правових аргументів, аналізуючи відомі проблеми.

ПРН 11. Мати базові навички риторики.

ПРН 12. Доносити до респондента матеріал з певної проблеми доступно і зрозуміло.

ПРН 18. Застосовувати в професійній діяльності основні сучасні правові доктрини, цінності та принципи функціонування національної правової системи.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	10
семінарські заняття	20
практичні	-
лабораторні	-
самостійна робота	60

Ознаки навчальної дисципліни

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативна / вибіркова
6	081 Право	3	вибіркова

Тематика навчальної дисципліни

Тема	кількість год.		
	лекції	заняття	сам. роб.

Модуль I. Загальні положення страхового права			
Тема № 1. Загальні положення страхового права.	2	2	6
Тема №2. Основи функціонування ринку страхових послуг. Суб'єкти ринку страхування: страховики, страхувальники, посередники.	2	2	8
Тема № 3. Класи страхування.	2	4	6
Тема № 4. Процедура створення та реєстрації страхової компанії.	2	2	6
Модуль II. Договірне регулювання страхової діяльності. Нагляд та контроль за страховою діяльністю.			
Тема № 5. Договір страхування. Перестраховання. Співстраховання.	2	4	8
Тема № 6. Державне регулювання та нагляд за діяльністю на ринку страхування.	-	2	8
Тема № 7. Особливості страхування майна юридичних осіб.	-	2	8
Тема № 8. Припинення страхової діяльності	-	2	10
ЗАГ.:	10	20	60
6. Система оцінювання навчальної дисципліни			
Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	Визначається Порядком організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, введеним в дію наказом ректора Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника від 19 травня 2023 р. № 309 https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2023/09/poriadok-orhanizatsii-ta-provedennia-otsiniuvannia-uspishnosti-zdobuvachiv-vyshchoi-osvity.pdf , а також Методичними рекомендаціями до порядку оцінювання успішності здобувачів вищої освіти у навчально-науковому юридичному інституті (далі - МРПОУ), затвердженими Вченою радою навчально-наукового юридичного інституту Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, протокол №13 від 27 червня 2024 року) https://law.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/100/2024/11/metodychni-rekomendatsii-pro-poriadok-otsiniuvannia-uspishnosti.pdf		
Вимоги до письмової роботи	Вивчення дисципліни передбачає <u>обов'язкове</u> виконання всіма здобувачами однієї письмової модульної контрольної роботи. Контрольна робота виконується на 9 семінарському занятті та охоплює два змістові модулі: Загальні положення страхового права. Договірне регулювання страхової діяльності. Нагляд та контроль за страховою діяльністю. На контрольну роботу виносяться 2 описових завдання, яке оцінюється по 10 балів, 5 коротких запитань нормативного змісту, яке оцінюється по 2 бали; 4 закритих тестових запитань, які оцінюються по 2 бали, 2 визначення, які оцінюються по 2 бали, 1 задача, яка оцінюється у 8 балів. Максимальний бал за контрольну становить 50.		

	<p>За бажанням (для отримання додаткових до 5 балів) здобувачі можуть виконувати індивідуальні завдання за темою відповідного семінарського заняття. Види, тематика та критерії оцінювання індивідуальних завдань знаходяться в Методичних вказівках для індивідуальних робіт, на кафедрі цивільного права та розміщені на сайті кафедри: https://kcp.pnu.edu.ua/navchalno-metodychni-materialy/</p>
Семінарські заняття	<p>Система оцінювання семінарських занять передбачає, що поточні оцінки успішності (5 – «відмінно», 4 – «добре», 3 – «задовільно», 2 – «незадовільно») – виставляються під час проведення семінарських занять. Підсумковий бал за семінарські заняття (максимально 45 балів) виставляється здобувачу в кінці семестру за результатами роботи на семінарських заняттях, самопідготовки і є середнім арифметичним (заокругленим до сотих) всіх отриманих оцінок за семінарські заняття, в тому числі оцінок за відпрацьовані заняття, помноженим на коефіцієнт 9 (заокругленим до цілого). Система оцінювання семінарських занять визначена пп. 3.1.1.3., 3.1.1.4 та 2.6.1. МРПОУ.</p>
Умови допуску до підсумкового контролю	<p>Здобувачу виставляється залік за умови виконання всіх видів робіт, передбачених силабусом. Наявність хоча б одного пропущеного і невідпрацьованого семінарського заняття є підставою для не виставлення заліку (пп. 3.2.2 МРПОУ).</p>
Підсумковий контроль	<p>Залік. Підсумковий бал складається з суми підсумкового балу за семінарські заняття (максимально 45 балів), балу за підсумкову модульну контрольну роботу (максимально 50 балів) та балу за самостійну роботу (максимально 5 балів, пп. 2.6.3 МРПОУ). Бал за індивідуальну роботу та/або участь у науковій роботі (максимально 10 балів) є додатковим балом, який додається до підсумкового семестрового балу (пп. 2.6.1 МРПОУ). Підсумковий бал становить максимального 100 балів (пп. 2.6.1–2.6.3 МРПОУ).</p> <p>Перескладання семестрового заліку проводиться окремою парою онлайн за графіком, затвердженим директором Інституту, здобувачами, які одержали після виставлення заліку «не зараховано» (нижче 50 балів), а також мали на день виставлення заліку невідпрацьовані пропущені заняття (за умови їх відпрацювання). Заліковий білет у такому випадку складається із двох теоретичних питань – по 20 балів кожне, задачі – 20 балів та 20-ти тестових завдань, кожне з яких оцінюється по 2 бали. Максимальний бал за залікову роботу складає 100.</p> <p>Перескладання семестрового заліку також може проводитися з використанням технологій дистанційного навчання на платформі https://d-learn.pnu.edu.ua/. У такому разі залік проводиться у тестовій формі. Структура білета – 50 тестових завдань різної складності, кожне з яких оцінюється у 2 бали.</p>
7. Політика навчальної дисципліни	
<p>Письмові роботи:</p> <p>Зміст питань, форма та структура завдань, інструкції щодо виконання обов'язкової (письмової модульної контрольної роботи) та додаткових (письмових завдань за питаннями самостійного опрацювання, письмових експрес-опитувань тощо) письмових робіт визначаються викладачем, що проводить семінарські заняття, за погодженням з викладачем, що проводить лекційні заняття (Розділ 3 МРПОУ). За бажанням (для отримання додаткових балів) здобувачі можуть виконувати індивідуальні завдання (пп. 3.1.4.1-3.1.4.3 МРПОУ). Види, інструкції щодо виконання індивідуальних завдань знаходяться на кафедрі та на сайті кафедри https://kcp.pnu.edu.ua/navchalno-metodychni-materialy/.</p>	
<p>Академічна доброчесність:</p>	

Очікується, що здобувачі будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, визначених Положенням про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника <https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/09/Нова-редакція-Положення-про-запобігання-академічному-плагіату.pdf>, усвідомлюючи наслідки порушення. Реагування на порушення академічної доброчесності здійснюється відповідно до встановлених процедур https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2024/05/pr.01.1.1-08_2024-protsedura_8_universytet.pdf.

Відвідування занять

Очікується, що всі здобувачі відвідають лекції та семінарські заняття. Пропуски семінарських занять відпрацьовуються в обов'язковому порядку. Здобувач зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття впродовж двох тижнів з дня пропуску заняття (абз. 1. п. 3.1.2 МРПОУ). За пропущені лекційні заняття без поважних причин в обсязі, що перевищує 10% від загальної кількості лекційних годин, які відведені на навчальну дисципліну відповідно до робочого навчального плану, керівник дисципліни віднімає 5 балів від підсумкового семестрового балу здобувача (абз. 2. п. 3.1.2 МРПОУ).

Неформальна освіта

Питання визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті регулюється Положенням про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти, в Карпатському національному університеті імені Василя Стефаника https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2023/05/02-07.33_2022-polozhennia-pro-vyznannia-rezultativ-navchannia-zdobutykh-shliakhom-neformalnoi-osvity-v-prykarpatskomu-natsionalnomu-universyteti-imeni-vasyliya-stefanyka.pdf

8. Рекомендована література

1. Дрозд В. Г., Дрозд О.Ю., Журавльов Д.В., Петков С.В. Страхування в Україні. Актуальне законодавство та судова практика. Київ: «Центр учбової літератури», 2021. 420 с.
2. Журавка О.С., Бухтіарова А.Г., Пахненко О.М. Страхування: навч. посіб. Суми: СумДУ, 2020. 350 с.
3. Клапків Ю.М. Ринок страхових послуг: концептуальні засади, технічні інновації та перспективи розвитку: монографія, Тернопіль: ТНЕУ, 2020. 568 с.
4. Мачуський В.В. Страхове право: навч. посіб. / ред. В.В. Мачуський. Київ: КНЕУ, 2019. 472 с.
5. Про страхування: Закон України від № 2571-IX від 06.09.2022 (зі змінами та доповненнями). Законодавство України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1909-20#Text> (дата звернення: 23.01.2025).
6. Страхове право: навч.-метод. посібн. / авт. кол.; за ред. Є. О. Харитонова, В. О. Токаревої ; Нац. ун-т «Одеська юридична академія». Одеса : Фенікс, 2022. 136 с.
7. Ширіян А., Ширіян Л. Страховий ринок, ринок страхування і ринок страхових послуг: наукові погляди, нове розуміння і визначення. Облік і фінанси, № 1(103), 2024. С. 93-101.

Детальний перелік монографічної, наукової, науково-практичної літератури, нормативних джерел та інформаційних ресурсів до кожної теми міститься в навчально-методичних вказівках:

Схаб-Бучинська Т.Я. Страхове право України: методичні вказівки для підготовки до семінарських занять та забезпечення самостійної роботи здобувачів третього курсу денної форми здобуття освіти спеціальності 081 «Право» [текст] / Івано-Франківськ: навчально-науковий юридичний інститут Карпатського національного університету імені Василя Стефаника».

Викладач:

**Тетяна СХАБ-БУЧИНСЬКА,
доцент кафедри цивільного права**